

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:
 Pe un an 36 coroane (18 Lei)
 Pe jumătate de an 18 " (9 ")
 Pe un pătr. de an 9 " (4 ")
 Un număr 70 fileri (35 bani)

Manuscrisele, cărțile, revistele, publicațiile periodice sau ziarele cari au schimbul cu „FOAIA DIECEZANĂ”, se trimit pe adresa: V. LOICHIȚA, redactor în Caransebeș, iar banii de prenumărațiune și inserțiuni: administrațiunii „Tipografia și Librăria diecezană” în Caransebeș (Județul Caraș-Severin), Telefon Nr. 30. Manuscrisele nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor:
 Pentru publicațiuni oficiale, concursuri, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 20 cor., până la 200 de cuvinte 25 cor., de aci în sus 30 cor.

O problemă bisericească de cea mai mare importanță

de preotul C. Morariu.

Nimeni nu poate tăgădui că biserica noastră românească e mai mult moartă decât vie, pentru că moartă e legea lui Cristos în cea mai mare parte a sufletelor neamului nostru.

Deslegarea fericită a problemei desfășurate mai la vale e merită să producă o regenerare radicală în sinul bisericii noastre.

Adevărul acesta a fost pe deplin recunoscut de Î. P. Sfințitul Mitropolit al Bucovinei, Excelența Sa Dr. Vladimir de Repta; adevărul acesta a fost pe deplin recunoscut și de Î. P. Sfințitul Gurie, actualul Arhiepiscop al bisericii basarabene, care a recomandat cu toată căldura publicarea problemei de față în foaia bisericească „Luminătorul” din Chișinău, Nr.-ul din luna 1918, tipărind-o pe spesele proprii și în 100 de broșuri spre informarea autorităților noastre bisericești.

În scopul informării aceluiași autorități și mai ales a tuturor capilor bisericii noastre în frunte cu Î. P. Sfințitul Mitropolit-Primat **Dr. Miron Cristea**, îmi permit a reproduce cuprinsul problemei din vorbă în „Foaia Diecezană” cu atâta mai mult, cu cât broșurile amintite au fost tipărite cu litere cirilice și sunt de mult epuizate.

Și acum iată problema:

Cel mai de căpitanie scop al economiei naționale trebuie să fi grija, că fiecare și toți indivizii ce formează un popor să crească și să se desvolte așa, încât să-și dea toate roadele de adevărată viață, câte sunt meniți să le deie, și mai ales să fie uniți, prin aceeași conștiință, într'un singur corp, corpul cel mare al neamului. Scopul acesta se ajunge îndeobște prin creștere și îndeosebi prin importantul chiag al ideii naționale. Dar numai creșterea umanistică, fie ea și cea mai perfectă și împreună cu cel mai însuflețit ideal național, nu e nici odată în stare să închiege unanimitatea indivizilor unui neam într'un corp deplin sănătos. Să nu fi de lipsă dovezi pentru această aserțiune? Dar cine poate

ascunde adevărul ea și unii din cei mai excelenți intelectuali naționaliști și patrioți, crescuți numai în științele lumesti, cărora li se ridică busturi și chiar statue, sigur drept pilde de urmat pentru generațiile viitoare, comit nu odată faptele cele mai detestabile atât în detrimentul lor cât și în al obștei. Cauza? Primejdia tuturor primejdiilor sau boala tuturor bolilor omenești, *păcatele*, pentru delăturarea cărora nu s'a inventat și nu se va inventa nici odată mijlocul potrivit de nici o înțelepciune sau cultură curat omenească și de nici un medic lumesc. În privința aceasta, după vorba Sfintei Scripturi, afară de un singur medicament, toate celelalte nu ajută nimic: «*Nici iarbă, nici unsoare, ci (numai) cuvântul Tău, Doamne, le vindecă toate*» (Întel. Solomon 16, 12).

Rămâne dar fără pic de îndoială și pe vecie constatat că un neam, un popor sau o nație poate ajunge la desvoltarea cea mai ideală a vieții sale numai pe temeiul conștiinței celei mai curate despre adevărurile cele sfinte și vecinice ale legii și moralei creștinești, fiindcă numai Duhul Dumnezeiesc este Duhul deplinei înțelepciuni și temeiul deplinei adevăr, deci numai conștiința pătrunsă cu totul de El poate ținea în frâu și poate regula toate cugetele și faptele fiecărui individ clipă de clipă în decursul traiului său astfel, încât ea să garanteze cu siguranță deplină viața cea mai sănătoasă, cea mai rezistentă în contra tuturor durerilor, furtunelor și vijeliilor, prin urmare viața cea mai trainică, cea mai plină de roade și cea mai strâns legată de corpul național prin indisolubilul chiag al dragostei creștinești, în fața căruia dragostea, care răsare din idealul național nici umbră nu se poate numi.

Cine își alege de cu bună vreme drept busolă pe valorile vieții preceptele evanghelice și se ține de ele cu toată sinceritatea, acela nu numai nu recurge la nici un mijloc de despe-

rare, când e silit să treacă prin cele mai grele dureri trupești și sufletești, în scopul curmării cărora știm că atâți nenorociți recurg la mijloacele cele mai drastice, ci, găsindu-și adăpostul libertății numai în Duhul Domnului (2 Cor. 3, 17). mereu își înnoiește puterile astfel încât exclamă cu cea mai adâncă mulțămită, cu toată îndrăznila și cu un chiot de bucurie, ca să-l audă toți cei ce au urechi de auzit: *Dumnezeule, ce nespus de mândră e lumea Ta, când Tu ești inima și sufletul omului, și cât de ușor e de purtat atunci jugul vieții!*¹

Acestea sunt ideile cari mai ales în comuna rurală Pătrăuți pe Suceava (Bucovina), ultimul meu post de păstor sufleteș, m'au dus la hotărârea să mă ocup cât se poate de intensiv cu lucrurile cele sfinte. Căci știam eu de multă vreme că creșterea preoției noastre la facultatea teologică e numai spioală, știam de multă vreme, cum zice V. Z. Blakstone, că „atacurile critice mai înalte asupra inspirației Sfintei Scripturi au aflat în șirurile preoției și ale profesorilor de teologie așa de numeroși aderenți cari își trâmbiță îndoelile în toată lumea, încât credința maselor e îngropată și marile adevăruri ale Bibliei nu mai au asupra lor influința, care odată îi mâna pe ucenici să fie credincioși în slujba Domnului și pe păcătoși îi aducea la pocăință“;² știam de mult că numai religiozitatea și moralitatea nefățărâtă, conștiința și aplicată cu toată sinceritatea în orice împrejurări, este forța cea mai uriașă care nu numai îi poate mântui pe oameni din toate nevoile, ci îi poate și înviora cu astfel de puteri, încât ei își înalță aripile ca vulturii, aleargă și nu se obolesc, umblă și nu se ostenesc“ (Isaia 40, 31); știam de mult că lipsa unei temeinice credințe creștinești este izvorul, din care curg toate mizeriile ce ne bântuie. Dar nicăiri nu m'am pătruns de acestea adevăruri mai mult decât în Pătrăuți pe Suceava, unde în privința religiozității și moralității am aflat așa o tabulă rasa, încât mi se părea că nici nu mai sunt în Europa, ci în cutare cuib de sălbatici din alt continent.

Cam în ce fel era cuibul acesta și ce am făcut, ca să alung din el întunerecul morții, aceasta am arătat-o în „*Binele nostru obștesc, monografie culturală a comunei Pătrăuți pe Suceava, Cernăuți 1908*, și în condica cronică a acelei parohii.

Am dovedit după Dr R. B. Torrei, în numărul 3 din „*Foaia societății Institutul biblic românesc*“ în modul cel mai convingător și pentru cea mai slabă minte omenească, că credința noastră în Dumnezeu nu este numai credință,

ci și știință în toată puterea cuvântului. Am dovedit acolo în modul cel mai convingător că unicul Dumnezeu adevărat este numai Acela, pe care ni-L arată întreaga Sfânta Scriptură sau Sfânta Biblie, am dovedit în modul cel mai convingător că Isus Cristos este adevăratul Sol sau Trimes al lui Dumnezeu, este slobod de orice rătăcire și a propovăduit curat numai învățături Dumnezeiești; am dovedit în modul cel mai convingător că Isus Cristos este adevăratul Fiul al lui Dumnezeu, că învierea Lui ni arată ca și cu degetul că ne așteaptă cu toată siguranța și judecata cea înfricoșată de apoi, că cel ce crede în El și-I urmează Lui este îndreptat, că toți câți se țin de El cu *credință vie* vor trăi și după moartea lor în viața cea fericită de veci, în sfârșit că învierea Lui ni chizășuiește puțința de a birui păcatele — primejdia tuturor primejdiilor — clipă de clipă în tot decursul vieții.

Dacă atacurile critice mai înalte — uneltirile diavolului — asupra inspirației divine a Sfintei Scripturi fac ravagii chiar și în șirurile preoției și ale profesorilor de teologie, îngropând credința singură mântuitoare și în masele popoului, Biserica noastră românească tocmai din pricina aceasta are cea mai imperioasă datorie de a ținea pururea icoana tuturor, dar absolut a tuturor adevărilor celor vecinice înaintea ochilor sufletești ai tuturor fiilor ei astfel, încât iarăși absolut nici unul din acei fii să nu se poată desvinui că i-a ramas necunoscut cutare adevăr vecinic, pentru că Isus ni poruncește să nu ținem lumina ascunsă supt obroc, ci să spunem *la lumină* ceea ce El ni zice *la întunec*, și să propovăduim *de-asupra caselor* ceea ce auzim *dela El la urechie* (Mat. 10, 27). „*Dumnezeu voiește ca toți oamenii să se mântuiască și să vie la cunoștința adevărului*“ (I Timot, 2, 4).

Pentru realizarea acestui scop au și toate autoritățile noastre lumești neapărata datorie de a sprijini Biserica din răspuneri, căci numai așa sufletul neamului nostru va sta pe temelie, pe care nici porțile iadului nu o vor putea zdruncina.

Tatăl, Fiul, Duhul Sfânt, unul Dumnezeu în sfânta Treime este însăși dragostea, identică cu viața vecinică și unicul izvor de viață pentru întreaga lume. *Domnul Dumnezeuul nostru numai El singur este Dumnezeu* (II Lege, 6, 4). „*Aceasta este viața vecinică, ca să Te cunoască pe Tine singur adevărat Dumnezeu și pe care L-ai trimis pe Isus Cristos*“ (Ioan 17, 3).

Isus zice: „*A Mea învățatură nu-i a Mea, ci a Celui ce M'a trimis*“ (Ioan 7, 16). „*Eu dela Mine nu am grăit, ci Tatăl cel ce M'a trimis pe Mine, Acela Mi-a dat poruncă ce să zic și ce să grăiesc, și știu că porunca Lui este viața vecinică. Deci cele ce Eu le grăiesc, le grăiesc așa precum Mi-a zis Mie Tatăl*“ (Ioan 12, 49,

¹ C. Morariu, *Chestia noastră bisericească, Caransebeș 1909*, pag. 31—32.

² Der Herr Kommt, Chemnitz, pag. 198.

50). „Cuvântul, pe care-l auziți, nu este al Meu, ci al Tatălui care M'a trimis pe Mine“ (Ioan 14, 24). Se poate grăi mai clar decât așa despre învățătura cu adevărat dumnezeiască a lui Isus Cristos?

Isus zice: „Eu și Tatăl una suntem“ (Ioan 10, 30), și „cine nu cinstește pe Fiul nu cinstește pe Tatăl care L-a trimis“ (Ioan 5, 23), și „credeți-Mi că Eu sunt în Tatăl și Tatăl este în Mine“ (Ioan 14, 11), și „cel ce M'a văzut pe Mine a văzut pe Tatăl“ (Ioan 14, 9). Arhiepiscopul: „Tu ești Cristosul, Fiul Celui Binecuvântat“? (adecă Fiul lui Dumnezeu). Isus: „Eu cunt!“ (Marcu 14, 61, 62).

Isus zice: „Așa va fi la sfârșitul lumii: vor ieși îngerii și vor despărți pe cei răi din mijlocul dreptilor și-i vor arunca în cuptorul cel cu foc; acolo va fi plâns și scârșnirea dinților“ (Mat. 13, 49, 50).

Isus zice: „Cel ce crede în Mine, de va și muri, va trăi, și tot cel ce trăiește și crede în Mine nu va muri în veci“ (Ioan 11, 25).

„Altă temelie nimeni nu poate pune, afară de ceace este pusă care este Isus Cristos“ (1 Cor. 3, 11). El este Soarele omenimii, este *lumina, adevăr, viață vremelnică și vecinică*. Dovezi:

Isus zice: „Eu sunt lumina lumii; cel ce-Mi urmează nu va umbla în întunec, ci va avea lumina vieții“ (Ioan 8, 12). Tot El zice: „Dacă rămâneți în cuvântul Meu, sunteți ucenicii Mei în adevăr și veți cunoaște adevărul și adevărul vă va mântui“ (Ioan 8, 31—33), căci „Eu sunt calea și adevărul și viața“ (Ioan 14, 6). Și tot El zice: „Eu sunt pâinea vieții; cel ce vine la Mine nu va flămânzi; și cel ce crede în Mine nu va înseta în veci. Eu sunt pâinea cea vie care s'a coborât din cer; de va mânca cineva din pâinea aceasta, va fi viu în veci. Și pâinea, care Eu voi da-o, este trupul Meu, pe care Eu îl voi da pentru viața lumii. Cel ce mănâncă trupul Meu și bea sângele Meu are viață vecinică“ (Ioan 6, 35, 51, 54).

Fără Soarele Isus Cristos omenimea umblă numai în întunec, în răutate, în păcate și în moarte. Dovezi: „Cel ce-Mi urmează nu va umbla în întunec“ (Ioan 8, 12). „Toată lumea zace în răutate“ (1 Ioan 5, 19). „De nu veți crede că Eu (Isus) sunt, veți muri în păcatele voastre“ (Ioan 8, 24), căci „plata păcatului este moartea“ (Rom. 6, 23).

Complectând această icoană a izvorului vieții cu toate adevărurile cele vecinice în toate amănuntele lor, și grijind Biserica noastră mână în mână cu autoritățile noastre laice de toate instanțele, ca ea să devie, prin creșterea ce mai scrupuloasă, în sufletul fiecărui fiu al neamului statuia de diamant, de care să se zdrobiască „toate săgețile arzătoare ale vicleanului“ (Efes.

6, 16) — „ucigașul de oameni din început“ (Ioan 8, 44): Izvorului păcatelor sau al morții în corpul nostru național i-se va pune unica stavilă singură mântuitoare, în urma căreia râuri de viață cu adevărat bogată de roduri vremelnice și vecinice vor învia toate arterele lui.

După nestrămutata mea convingere unicul instrument chirurgical, merit să curățiască absolut toate infecțiile relativ la sfințenia adevărilor celor vecinice din toate sufletele neamului nostru, este numai un **Institut biblic românesc** care să fie întocmit în modul cel mai sistematic-practic și mereu să fie perfecționat. Fiindcă pentru fericirea traiului mai ales sufletul are lipsă de hrană necurmată, căci omul nu trăiește numai cu pâne, ci și cu tot cuvântul lui Dumnezeu, de aceea Institutul biblic românesc ar avea să tipărească cât mai des și an după an, în limba cea mai ușoară poporală și în milioane de exemplare, *cărți de ale Sfintei Scripturi și alte scrieri religioase-morale, aprobate toate de autoritatea noastră bisericească*, și să le deie la toată suflarea ce știe serie și ceti, mai ales însă sărmanilor cu totul gratuit sau cu prețuri minime. Astfel s'ar delătura pricinile morții chiar și din mințile preoților și ale profesorilor de teologie rătăciți, precum și din ale laicilor noștri cari ocupă în viața socială poziții cu mare răspundere, și, prin indiferentismul lor religios, prin necredința sau inclinarea lor spre necredință, dau multă sminteală și primejdiesc obștea condusă de ei.

(Urmează)

Agendele parohilor

Adeseori s'a afirmat, că o parte a preoților noștri nu are sentimentul *responsabilității oficiale* și asta e cauză, că adeseori cu foarte mari întârzieri sau după repetite urgitari raportează în cutare cauză oficială, opăcind greu mersul normal al administrațiunii bisericești. Sunt unii, cari cu lunile nu-și ridică nici congrua și astfel întârzie încheierea și prezentarea socoților precum și asemnarea ratei viitoare. Dară e cu puțință, ca în unele cauze să nu raporteze la timp, fiindcă d. e. cei mai bătrâni și-au uitat de ele; iară cei tineri n'au știut de ele. Deaceea ne-am luat osteneala a compune un fel de îndreptar pentru parohi, care cuprinde, împărțite pe **12 luni**, agendele mai însemnate și curente. Poate că nu va fi perfect întru toate, dar de sigur, că va servi preoțimei de-o bună orientare baremi în unele privinți, rămânând că fiecare să-l mai completeze cu cele ce-ar mai obveni. On. Preoțime trebuie să-l aibă în continu la îndemână, să cetească în repetite rânduri cuprinsul și tot mereu să resolve, ce este de rezolvat.

I. Ianuarie

1. La anul nou publică preotul în biserică, în cadrele unei cuvântări potrivite, datele statistice despre a) starea populației: născuți în anul expirat, morți, emigrați, imigrați sporiul sau decreșterea credincioșilor etc.; b) despre starea averii bisericești, darurile făcute bisericeii, ce realități s'au cumpărat și orice alte momente mai însemnate din viața bisericeii de peste an.

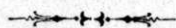
La cazul eventualei decreșteri a populației, trebuie eruate cauzele și indicate căile de îndreptare a relelor constatate.

2—4. La începutul lunii. Compune și transpune oficiului protopopesc următoarele date statistice:

1. Conspectul preoțimii și al absolvenților de teologie;
2. Conspectul bisericilor și al poporului;
3. Conspectul despre căsătoriile bisericești și despre cele numai curat civile indicând la cele din urmă cauzele, din cari părechile nu se cunună și bisericește.
4. Conspectul concubinaților;
5. Conspectul trecerilor confesionale;
6. Conspectul celor trecuți la secta nazari-neană, anabapțiști etc.,
7. Conspectul celor ce știu ceti și scrie.

Întrucât unele din aceste date se cuprind în blanchete trimise anume dela Conzistoriu (extras sumar al protocolului parohial pe anul precedent), se umplu și trimit acele blanchete. Spre a se putea umplea corect, oficiul parohial trebuie să aibă în cancelaria sa un protocol cu aceste date, pe cari în cursul anului mereu se le completeze și îndrepte, ca din ele să poată apoi face statistica anuală. Soiul datelor, ce se cer se mai sporește; de aceea parohii trebuie se ție bine în evidență tot ce se cere. Apoi face oficiului protopopesc raport și socoată despre plățirea dărilor reg. și comunale, etc.

(Urmează)

Dare de seamă

despre mișcarea populației ortodoxe române din Caransebeș în decursul anului 1919 și a altor întâmplări, de protopopul ANDREIU GHIDIU.

I. Nașteri

S'au născut în anul 1919 de toți 73 dintre cari 46 băeți și 27 fete. Din pat legiuit 39 băeți 20 fete, la olaltă 59, din pat nelegiuit 7 băeți și 7 fete, la olaltă 14. S'au născut gemeni în 2 cazuri. În un caz 2 băeți, în al 2-lea caz 1 băiat și 1 fată. Din căsătorie curat civilă 1 băiat.

S'au născut morți în 4 cazuri și anume 3 băeți și 1 fată. Botez de necesitate s'au făcut în 2 cazuri

Dintre cei născuți în anul 1919 au murit 12 băeți. Cea mai scurtă viață a fost de $\frac{1}{2}$ oră.

În asemănare cu anul 1918 au fost nașteri mai multe în 1919 cu 36.

II. Cununii

În decursul anului 1919 s'au făcut în Caransebeș de toate 55 cununii, mai mult cu 20 ca în anul 1918 și anume: 1. Între juni și june 41 părechi. 2. Între june și văduvă 6 părechi. 3. Între vădov și văduvă 1 păreche. 4. Între vădov și muiere despărțită 1 păreche. 5. Între vădov și jună 4 părechi. 6. Între bărbat despărțit și jună 2 părechi.

După religie s'au cununat mire ortodox cu mireasă ortodoxă 47 părechi; mire romano-catolic cu mireasă ortodoxă 3 părechi; mire ortodox și mireasă romano-catolică 4 părechi. Miresele acestor 4 părechi și-au dat înscris învoirea lor că cei ce să vor naște fie de orice gen, să se boteze în legea românească.

Între mire unit și mireasă ortodoxă 1 păreche. Cel mai tiner mire a fost de 18 ani cu mireasa de 23 ani. Cea mai tineră mireasă a fost de 16 ani cu mire de 23 ani. Cel mai bătrân mire a fost de 72 ani cu mireasă de 20 ani. Cea mai bătrână mireasă a fost de 40 ani cu mire de 49 ani.

Cel mai scurt trai între căsătoriții din 1919 a fost numai cât au stat în biserică la cununie.

Miri născuți în alte localități cu mirese din Caransebeș 32 părechi. În 3 cazuri mirii din vechiul regat cu mirese din Caransebeș. În un caz mirele din Ardeal și mireasa din Caransebeș.

Cununii între miri și mirese originali din Caransebeș 19 părechi. S'a întâmplat că 2 mirese din 1919 au născut cam la 6 luni după cununie.

Țin să împărtășesc că la biserică noastră afli matricule din 1778 și dela anul acesta, adică în decurs de aproape 150 de ani nu s'au întâmplat atâtea cununii ca în 1919. În anul 1837 au fost 41 de cununii. După 77 de ani adică la anul 1914 s'au cununat 42 părechi. Cele mai multe au fost între soldați și concubinele lor, cari văzându-se pregătiți ca să meargă la război, le-au asigurat prin căsătorie și cununie atât pe ele cât și pe copii.

Dintre cei cununați 10 părechi au fost concubini.

III. Cazuri de moarte

Cazuri de moarte în anul 1919 au fost de toate 77 și anume 46 bărbați și 31 femei. Între aceștia sunt socotiți și cei născuți morți și anume 3 băeți și 1 fată. Au murit căsătoriți 15 bărbați 9 femei, la olaltă 24. Au murit necăsătoriți 20 bărbați 5 femei, la olaltă 25. Au murit 11 văduvi și 13 văduve, la olaltă 24. Născuți morți 3 băeți și 1 fată, la olaltă 4. Mortalitatea mai mare a fost dela 60 ani în sus. Cel mai tiner mort a fost de $\frac{1}{2}$ de oră după cum am amintit. Cel mai bătrân a fost o femeie de 90 de ani venită din Cornereva ca să-și cerceteze neamurile și moartea a ajuns-o aici.

Dintre cei morți au fost originali din Caransebeș 24 bărbați 14 femei, la olaltă 38. Restul de 38 au fost indivizi din alte localități pe cari i-a ajuns moartea aici. Prin moarte s'au desfăcut 23 de căsătorii, și prin oameni 3 căsătorii.

Cazuri de moarte în 1919 au fost cu 77 mai puține de cât în anul 1918.

Comparate cazurile de naștere cu cazurile de moarte rezultă că cazurile de moarte au fost cu 3 mai multe decât cazurile de naștere.

IV. Legate bisericești

În anul 1919 s'au făcut următoarele legate bisericești: 1. Bătrânul Mitru și Mariuța Sporea au făcut un legat de 1000 cor. 2. Elisabeta Moșu a marit legatul făcut la 1898 cu alte 400 cor., așa că acum legatul făcut și augmentat e de 800 cor. 3. Reposatul preot

George Buru a făcut și el bisericii un legat de 1000 coroane. 4. Domnul Constantin Burdea a făcut pentru fata lui Elena și ginerile lui Rudolf Anton un legat de 1000 cor. în hârtii de valoare.

V. Daruri

	cor.
Mitru Lazarescu în dar	110
Zaharie Andrei, lumini în valoare de	134
Ioan Spora, cojocur în dar	100
Persida Vladu, în dar	300
Dimitrie Sgaverdia în dar	30
Macra Toma, 2 lumini	300
Vasile Stanescu, 2 lumini	280
Elena Dolomița, 2 lumini	30
Dimitrie Jian, 2 lumini	60
Ana Röhlich ulei	50
Ilea Bria, dar	20
Petru Lazarescu, 2 lumini	20
Ana Iacobescu, 2 lumini	100
Ecaterina Pavaloi, 1 lumina	10
Maria Petcu, 1 lumina	10
Ioan Todorovici, 1 lumina	10
Petru Vladu, 2 lumini	50
George Popovici, 2 lumini	200
Ioan Guia, dar	200
Aurel Doboșan, dar	20
Teodor Dragomir, dar	20
Vuia Franț, 3 lumini	80
Alexandra Jucu, 1 lumina	10
Ruzenda Ienia, 2 lumini	20
Petru Stut, 1 literă vin 6 prescuri	30
Ioan Novacescu, 1 lumina	10
Maria Baias, 2 lumini	20
Elisaveta Moșiu, 2 lumini	30
Dr Alexandru Morariu, dar	100
Dr N. Ionescu, Sebeșana și Severineana, dar	150
Dr George Cornel Labonțiu, dar	50
Ilie Socaci, 2 lumini	100
Dr Morariu, în dar	100
Mitru Lazarescu, 1 literă vin	16
Aurelia Popovici, preoteasa în Prisaca, dar	40
Dr Traian Badescu, dar	10
Ecaterina Munteanu, dar	21
Ștefan Otonoga, dar	10
Paulina Miloș, dar	2
Dr Morariu, dar	16
Natalia Buia, 1 literă vin și prescuri	30
Maria Furnia, dar	40
Maria Biju, 1 literă vin	16
Doamna Dr Morariu, dar	70
Sofia Beltean, un mäsai	160
Nina Faur, 1 mäsai și 2 ștergare	150
Nicolae Buia, în dar	40
Paulina Miloș	2
Vasile Iordan, lumini	20
Nicolae Rada, dar	12
Adam Rada, dar	80
Dr Traian Badescu, dar	10
Mitru Borlovan, lumini	40
Mitru Zoica, lumini	20
Livia Lințiu, la nunta în dar	50
Lazarescu Mitru, pentru vin	6
Paulina Miloș	2
Elisaveta Sinaia un ștergar	30
Iuliana Jumanca, un ștergar	30
Nicolaie Alexandrovici, în dar	10
Dragodan, în dar	100
Ilea Calțiu, în dar	40

Nicolae Baila, în dar	20
Teodor Dragomir, în dar	10
Dr Traian Badescu în dar	10
Iulita Feneșan, un mäsai	200
D-I protopop Andrei Ghidiu, 2 lumini	100
Lazar Cusma, la nunta 2 lumini	100
Aurel Doboșan, în dar	20
Dr Morariu, în dar	200
George Adam, în dar	6
Ilie Socaci, în dar	11
Dr Iosif Tr. Badescu	20
Mitru Lazarescu	40
Pentru procurarea clopotelor s'au dat epitropiei prin Nicolae Novacescu din venitul unei petreceri aranjate de maestrul român	892
Prin Dl Nicolae Baloni s'au dat epitropiei paroh.	53
colectați la jocul miresei dela nunta lui Elisei Popa, unde Dl Nicolae Baloni a fost nun.	

La oialta cor. 5559

VI. Schimbări de proprietăți în Caransebeș

1. S'au transcris la cartea funduara după repausarea proprietarului pe moștenitorii legali 26 de lăsământe, din acestea 18 români și 8 străini.

2. S'au transcris la cartea funduara prin donare de către părinți pe copiii lor: 50 de averi cu tot cu fondul instruct.; din acestea 45 români și 5 străini.

3. Au cumpărat români dela români:

a) (56 contracte) 87 jugere pământ arator cu prețul de 235.250 coroane.

b) 64 case intravilane cu prețul 608.166 coroane.

4. Au cumpărat români dela străini:

a) 8 jugere 400 [] pătrați cu prețul 47.000 cor.

b) 29 case cu intravilane cu prețul de 880.500 cor.

5. Au cumpărat străini dela români:

a) 9 jugere 1200 [] pătrați pământ cu prețul 27.000 cor.

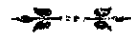
b) 8 case intravilane cu prețul 130.600 coroane.

6. A cumpărat străini dela străini:

a) 14 jugere 400 [] pătrați cu prețul 66.400 cor.

b) 27 case intravilane cu prețul 976.700 coroane.

În 10 cazuri din schimbarea proprietăților, pământ și case, ovrei au vândut la români.

Ș T I R I

Atragem atențiunea tuturor forurilor noastre bisericesti, ziarelor și revistelor teologice și a oricărui iubitor de înaintare culturală și religioasă-morală a neamului nostru românesc, asupra ideii înființării „Institutului biblic românesc”, pentru a cărei realizare mult prețiosul scriitor bucovinean, părintele C. Morariu, pledează cu o călduroasă convingere și cu un adevărat și în zilele noastre atât de rar zel apostolic în articolul: „O problemă bisericească de cea mai mare importanță”, pe care-l începem să-l publicăm cu numărul de față în coloanele „Foi Diecezane”.

Când începem aceasta publicare, înem să declarăm, că din întreg minunatul articol al Părinții Sale, nu ne putem identifica cu diveroasa constatare ce o face S. Sa, când zice: „că creșterea preoției noastre la facultatea teologică (Cernăuți?) e numai o spoială”, deoarece convingerea noastră personală este, că aceasta facultate teologică este mândria științei teol. ortodoxe române, de pe al cărei amvon au binevestit un Eus. Popovici, un V. Repta, un C. Morariu, un Is. Onciul, un V. Găina, un T. Tarnavski, un V. Gheorghiu ș. a., și cu a căror nume și luminoasă activitate oricare

biserică creștină și-ar putea scrie cele mai frumoase pagini de apostolică miucă!

Bucurta noastră ar fi unică și fără holar, dacă „Institutul biblic românesc” încă în acest an și-ar deschide visteriile sale măntuitoare pentru preamărirea bunului Dumnezeu și adevărata înviere a neamului românesc din cuprinsul iubitei noastre patrii întregite.

„Redacțiunea”

Congresul național-bisericesc al provinciei noastre mitropolitane este convocat în sesiune ordinară în biserica catedrală din Sibiu pe Duminică, în 9/22 Februarie a. e., iar congresul electoral pentru alegerea de arhiepiscop și mitropolit este convocat pe Vineri în 14/27 Februarie a. e., la 9 ore dimineața, tot în catedrala din Sibiu.

DI N. Iorga, gloria neamului românesc, a fost distins cu cea mai înaltă decorație din Franța „Cordonul roșu al „Legiunii de onoare”.

• Depunerea jurământului soldaților dela regimentul de infanterie Nr. 96 din loc, s'a făcut Duminică în 8 Februarie a. e. dimineața la ora 10, lângă crucea cea mare din piața din mijlocul orașului, cu solemnitatea cuvenită. De față toate autoritățile și un public numeros. Rugăciunea pentru Rege și ostași a pontificat-o P. O. D. protopresbiter A. Ghidiu cu asistența preotului militar N. Badini și a presbiterului P. Magdescu, iar răspunsurile le-a cântat corul reuniunii de cântări sub conducerea prof. P. Banca. La sfârșit, într'o inimioasă cuvântare, parintele protopresbiter A. Ghidiu a arătat ostașilor îndatorirea lor, ce urmează din cuvântul de onoare dat și întărit cu jurământ, pentru tron și patrie, după care urmează actul jurământului, săvârșit de preotul militar N. Badini înainte cu oțierii noi, și apoi cu ostașii de rând.

Mulțumită publică. La petrecerea din 26 Dec. 1919 (a doua zi de Crăciun) și la cea din 24 Ianuarie 1920 aranjate de Reuniunea română de cântări și muzică din loc au binevoit a suprasolvi: Ioan Dobromirescu, primcontabil 10 cor., Teodor Dragomir protonotar 6 cor., Dr Alex. Morariu deputat 100 cor., Locotenent Bradățeanu 8 cor., Ioan Popovici, preot 10 cor., Miron Manescu, preot 10 cor., Dr Virgil Budințian medic 10 cor., Friederick Pauck, primar 5 cor., Locotenentcolonel Hoși 35 cor., Căpitan Drimba 5 cor., Căpitan Ioanin 5 cor., Locotenent Hager 8 cor., Șt. Farago controlor 15 cor., Arthur Lazits contabil 25 cor., I. Reitman 10 cor., Erck 20 cor., și Societatea filarmonică din loc 100 cor. La oaltă 402 cor. Pentru aceste daruri comitetul societății exprimă mulțumită donatorilor. Caransebeș la 11 Februarie 1920. *Cassariatul.*

Sărbătoarea Unirii Principatelor. Vineri în 24 Ianuarie v. a. e. s'a serbat cu multa însuflețire marele fapt al unirii neamului în 1859, de toate școlile noastre din loc. Dimineața la ora 10, P. O. D. protopresbiter A. Ghidiu, asistat de protopresbiterul S. Șandru și preotul militar N. Badini, săvârșește rugăciunea de mulțumită. Lume multă cu căpeteniile tuturor oficiilor în frunte. Corul reuniunii de cântări înalță inimile, ca și cuvântarea protopresbiterului A. Ghidiu, vorbind despre importanța zilei. Afara, în curtea bisericii, ostașilor le vorbește rezoluț și cu caldura prea vrednicul Locot. colonel M. Marinescu, arătând roădele unirii din 1859, întregirea neamului de azi, pe care soldații în primul rând au suprema datorie de a o apăra. La ora 11 un festival al clericilor dela institutul teologic, cu declamări și cântări foarte reușite (M. Ienea c. II teol. și G. Muntean c. II teol.) și cu o cuvântare ocazională a profe-

sorului de teologie Dr. V. Loichița. După amiază la ora 4, în sala festivă a liceului „Traian Doda”, serbare națională a tuturor școlilor din loc cu discursul festiv al directorului școlii normale Ilie Orzescu și cu reprezentarea succasă a dramei lui Z. Bârsan: „Se face ziua”, de către elevii și elevele (I. Muntean cl. VIII, Maria Șușoi cl. VIII, Iuliu Blaj cl. VII, Tr. Oprișa cl. VI., Ana Radu cl. VI., Sempronia Iepa cl. V etc.) și al liceului „Traian Doda”. Declamările (Pârveu, Ienea și Viorică Băcilă) și cântările corului elevilor teologi și pedagogi au fost viu și cu drag aplaudate de publicul neobișnuit de mare ce s'a adunat la aceasta serbare, din Caransebeș și împrejurime. În cinstea aceleiași mare zi a unirii „Reuniunea de cântări” a dat seara la „Pomul verde” un splendid concert din piesele celebrităților muzicale români și străini, după care a urmat o veselă serată dansantă. Membriilor „Clubului didactic”, prin a căror strădanie s'a putut serba atât de frumos primul nostru „24 Ianuarie”, toată recunoștința neamului, iar tinerime școlare care a ascultat glasul lor de chemare intru promovarea dragostei de neam și țară, toată lauda noastră și îndemnul nostru prietinesc mereu spre ideal!

Cronica culturală și literară

Dicționar român-maghiar. Ceice vor să învețe românește, zădarnic au căutat până acum în librării dicționare, care să corespundă tuturor cerințelor de ordin teoretic și practic. Lipsurilor acestora satisface pe deplin *Dicționarul Român-maghiar* (partea întâia a dicționarului român-maghiar și maghiar-român) alcătuit de directorul liceal *Sabin Evuțian* și de fostul avocat *Dr. Ignatie Gross*. Autorii ne-au dat o lucrare conștiințioasă și nouă în toate aspectele ei. În 640 de pagini cuprinde vre-o 20.000 de cuvinte românești. La substantive e fixat și pluralul și genul; la adiectivele de două terminațiuni sunt date ambele genuri, la cele mai grele și pluralul; în sfârșit prin faptul că sunt înșirate și substantivele și adiectivele derivate din verbe, elevii de școli indeosebi pot afla cu multă ușurință rădăcina vorbelor. Ortografia este a Academiei Române din București. Forma atragătoare a dicționarului îi servește spre laudă Tipografiei diecezeane or. române din Arad. Prețul 40 coroane și se poate comanda la Librăria diecezană din Caransebeș.

Aviz pentru școlile primare, secundare și profesorii de muzică. Cartea de „*Cântece naționale pentru 2 voci*” întocmită de subscrișul și publicată în 1919 de către Resortul de organizare al Consiliului Dirigent s'a epuizat. Deoarece resortul respectiv s'a desființat și mi s'a cerut cartea atât de către librării cât și de particulari, m'am hotărât să scot o nouă ediție. Însă, cu considerare la speșele foarte mari, pot tipări numai atâtea exemplare câte mi-se vor cere. Drept aceea rog pe calea aceasta pe toți cei interesați a mă aviza de urgență câte ex. vor să aibă. Un ex. va costă 3 lei (6 cor.). La comande de cel puțin 10 ex. se acordă oricui rabat de 25%. Cartea va eși în cursul lunii Februarie c. Abonații vor fi avizați despre apariție și își pot ridica exemplarele comandate direct dela mine ori li se vor trimite prin poștă, în care caz răspunderea transportului privește pe cumpărător. Cartea se elaborează numai celor care au trimis banii înainte (detragând eventualul rabat) la adresa mea în Sibiu, strada Cisnădiei 7. *Timotei Popovici*, profesor de muzică.

A apărut: Legende Românilor. Manual auxiliar pentru clasa II. primară. Legende sunt povestite în grai simplu, la priceperea copiilor. Conform instrucției din programa analitică oficială. Indispensabil pentru învățători și elevi. Prețul unui exemplar 1 cor. Încurând vor apărea legende pentru clasa III. primară. Comandele se adresează: Toma Cocișiu, director școlar Blaj.

Cătră învățătorii județului Caran-Severin. Abilul dascăl și spornicul autor de cărți didactice dl Iuliu Vuia văzând lipsa manualilor școlare potrivite zilelor noastre, a scris și tipărit un „Curs practic de Geografie“ a județului Caraș-Severin. Manualul acesta primind aprobarea resortului cultelor și instrucției publice sub Nr. 8889—1919 secția VI și a Consistorului caransebeșan sub Nr. 2406—1919, îl recomand cu toată căldura învățătorimei. Prețut 5 cor. și se capătă la ltrăriile diecezane din Lugoj și Caransebeș. Ioan Marilă revizor școlar.

V. L.

Partea oficială

Nr. 88 E. 1920.

Cătră On. Oficii parohiale din eparhia Caransebeșului.

Adresându-se mai multe comune bisericești Consistoriului diecezan cu rugarea să li-se estradea prețul de desdaunare a clopotelor recvitate, se comunică On. Oficii parohiale, că banii intrați la Cassa diecezană sub acest titlu se estradau numai dacă comuna bisericească dovedește, că într'adevăr a procurat clopote noi, în care caz e mai consult să se ceară ca Cassa diecezană să trimită banii direct la firma dela care s'au comandat clopotele fiindcă la cele mai multe comune nu se pot expeda bani pe postă, iar epitropilor, pe cari personalul dela Cassa diecezană nu îi cunoaște, nu se estradau banii.

Caransebeș în 25 Ianuarie 1920.

Din încredințare:

Dr Iosif Olariu
protosincol

Concurse.

Pentru îndeplinirea postului de profesor la școala normală confesională ortodox-română din **Caransebeș** pentru matematică și fizică ca obiecte principale, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“

Beneficiile se regulează în conformitate cu exigențele timpului pe baza ajutorului primit dela Consiliul Dirigent, mărindu-se cu adausul familial și cu ajutorul pentru vesminte.

Competenți pot fi numai români de legea ortodoxă și au să înainteze:

1. estras de botez,
2. atestat de maturitate,
3. absolutor dela universitate despre studii pedagogice sau filozofice,

4. eventuale atestate de cenzură,
 5. atestat despre eventuale servicii de până acuma.
- Se observează, că alesul profesor este îndatorat să suplinească și alte obiecte de studiu conform dispozițiilor consistoriale.

Caransebeș, în 11/24 Ianuarie 1920.

Președintele Consistorului:

1—3

Filaret Musta m. p.

arhimandrit, vicariu episcopesc.

Pentru întregirea postului de învățător la școala confesională gr. or. rom. din comuna **Ciuchici** (clasele superioare) se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“ cu următoarele

Emoiumente:

1. Salar în bani gata dela comuna bisericească 600 cor. Restul întregire dela stat.
2. Pentru scripturistică 8 cor.
3. Pentru conferință și adunarea generală 40 cor.
4. De cortelul învățătoresc, se va îngriji comuna bisericească.

Alesul învățător este îndatorat a cerceta regulat sf. biserică la toate slujbele dumnezeiești, a purta cantoratul în și afară de biserică și a instrua tinerimea școlară în cântări bisericești.

Recurenții au a se prezenta în sf. biserică în vr'o Duminecă sau sârbătoare, pentru a-și arăta desteritatea în tipic și cântarea bisericească.

Recursele instruate cu documentele de lipsă adreseate comitetului parohial din Ciuchici să se adreseze Consistorului diecezan.

Ciuchici din ședința comitetului parohial ținută la 9/22 Decemvrie 1919.

Nicolae Jurca
președinte

Traian Simu
paroh și notar
1—3

Pentru îndeplinirea unui post de învățător la școala confesională ortodoxă română din **Curtea**, protopresbiteratul Făget, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele:

1. Salar în bani gata 1200 coroane.
2. Pentru cortel și grădina dacă nu capătă în natură, 420 coroane.
3. Paușal scripturistic 24 coroane.
4. Pentru adunarea generală și conferința dacă va lua parte, 50 cor.
5. Dela înmormântări unde va fi poftit 2 coroane fără liturgie, iară cu liturgie 4 cor.

Pentru încălzirea și curățirea salei de învățământ se îngrijește comuna bisericească. Alesul învățător este îndatorat a cerceta însuși regulat s. biserică, a îndruma tinerimea școlară la s. biserică, a purta cantoratul în și afară de biserică, a compune socoțile școlare și bisericești și fundamentale.

Recurenții au să-și subștearnă petițiile Prea Onoratului Oficiu protopresbiteral din Făget și să se prezinte în vre-o Duminecă sau sârbătoare în s. biserică, nici de cum însă în ziua de alegere.

Curtea, în 20 Septemvrie 1919.

Filimon Titelu
președinte

Samson Togerescu
notar suplent

În conțelegere cu mine: **Sebastian Olariu**, m. p. protopresbiter.

1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului de *învățător* la școala confesională ort. română din comuna **Unip**, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană” cu următoarele

Emolumente:

1. Salar fundamental dela comuna bisericească 1000 cor., restul întregire dela stat.
2. Pentru participare la adunarea generală inv. și alte conferințe 60 cor.
3. Pentru scripturistică și compunerea socioților cultului 30 cor.
4. Locuința liberă în edificiul școlii cu grădina.
5. Pentru purtarea cantoratului în biserică și afară de biserică va primi ca stolă 80 cor.

Pentru încălzirea și curățirea salei de învățământ grijește comuna bisericească.

Alesul învățător este îndatorat a înființa cor din școlarii săi, cântând în biserică la toate Duminicile de peste an. — Este mai îndatorat a reînființa și conduce corul bisericesc cu adulții, cântând în biserică la toate sărbătorile și Duminicile din postul mare primind ca remunerație pentru această osteneală $\frac{3}{4}$ jugăr pământ arator de clasa I. precum și alte remunerații, cuprinse în statutul corului.

Pentru participare cu corul la înmormântări, primește altă remunerație.

Învățătorul ales este îndatorat a purta toate agendele scripturistice ale comitetului și sinodului parohial.

Recurenții au a-și subșterne petițiunile conform normelor din vigoare la Prea On. Oficiu protopresbiteral din Buziaș, să se prezinte în vre-o Duminică sau sâmbătoare în sf. biserică pentru a-și arăta desteritatea în tipic și cântarea bisericească, nici de cum însă în ziua alegerii.

Unip, din ședința comitetului parohial ținută la 24 Noemvrie 1919. 2—3

Iuliu Crainic m. p.
paroh, preș. com. par.

Iosif Nanu m. p.
notarul comit. par.

În conțelegere cu mine: *Ioan Pepa*, protopresbiter

Pe baza ordinațiunii Veneratului Consistor diecezan ddo 7 Octomvrie 1919, Nr. 2457 B. ex 1919, se escrie concurs pentru ocuparea postului de *capelan* la parohia de clasa III-a din **Apadia**, protopresbiteratul

Caransebeșului, pe lângă preotul Nicolae Cornea termen de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în „FOAIA DIECEZANĂ”.

Emolumentele sunt:

1. $\frac{1}{2}$ din sesiunea parohială constatătoare de jugere și un intravilan de 1200 st.², după care are să plătească dările publice.

2. $\frac{1}{2}$ din venitele stolare și birul parohial. Nefiind casă parohială, capelanul se va îngrijii singur de cortel.

Doritorii de a ocupa acest post să-și trimită rețevile lor instruate conform regulamentului pentru parohii și adresate comitetului parohial din Apadia, Prea On. Oficiu protopresbiter Andreiu Ghidiu al Caransebeșului, și să se prezinte în vre-o Duminică sau sâmbătoare în sf. biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie.

Apadia, din ședința comitetului parohial, ținută la 17.30 Noemvrie 1919.

Comitetul parohial

În conțelegere cu protopresbiterul tractual Andreiu Ghidiu. 3—3

Librăria și Tipografia Diecezană, Caransebeș.

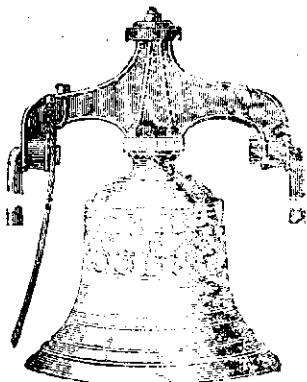
La Librăria și Tipografia noastră diecezană află imediat aplicare

un contabil sau contabilă

versați în compunerea bilanțului. Reflectanții să-și înainteze oferta Consistorului diecezan prin administrația Librăriei și Tipografiei diecezane Caransebeș, — indicând totodată și pretențiile de salar.

Nr. 2468 E. 1919.

Consistorul eparhial.

FIUL LUI ANTONIU NOVOTNY,

turnătorie de clopote
și fabrică de scaune de fier pentru clopote

Timișoara-Fabric.

10 52

Calculări de preț se trimit gratuit.